

UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Alcebrys
[Signature]

Wydział Lekarski

Dr hab. n. med. Anna Jurczak

Kraków, 20.10.2022 r.

Zakład Stomatologii Dziecięcej

Instytut Stomatologii

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum

Recenzja

rozprawy doktorskiej lekarz dentysty Magdaleny Świątkowskiej-Bury

WPLYW RODZAJU ORAZ DŁUGOŚCI TERAPII WZIEWNYMI LEKAMI PRZECIWI-
ASTMATYCZNYMI NA STAN UZĘBIENIA ORAZ BŁONY ŚLUZOWEJ U DZIECI.

Astma oskrzelowa jest uznawana za chorobę cywilizacyjną XXI wieku. Jest to najczęstsza choroba przewlekła wieku rozwojowego, na którą cierpi ponad 6 milionów dzieci na świecie. Leczenie astmy oskrzelowej przede wszystkim opiera się na unikaniu czynników alergizujących oraz kontroli objawów choroby. Farmakoterapia w astmie oskrzelowej skupia się na regulacji dwóch najważniejszych mechanizmów choroby- odwracaniu lub zapobieganiu skurczom mięśni gładkich oskrzeli oraz odwracaniu lub zapobieganiu procesom zapalnym w obrębie dróg oddechowych. Główną metodą w terapii astmy oskrzelowej jest stosowanie leków w formie wziewnej, co umożliwia dostarczenie substancji aktywnej bezpośrednio do oskrzeli przy zastosowaniu niższych dawek, ograniczając ich niekorzystne działanie ogólnoustrojowe. Aż 50-60% inhalowanego leku odkłada się na błonie śluzowej jamy ustnej oraz gardła, a ponad 90% ulega połknięciu. Odkładanie się leków wziewnych w obrębie jamy ustnej nie pozostaje

[Signature]

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

obojętne i niesie ze sobą różnorodne skutki uboczne. Przewlekłe stosowanie wziewnych glikokortykosteroidów stanowi podstawę leczenia przeciwzapalnego u pacjentów z astmą oskrzelową. Inną grupą leków stosowanych w leczeniu astmy, często również w terapii kombinowanej z glikokortykosteroidami, są beta2mimetyki, które działają rozkurczowo na mięśnie gładkie drzewa oskrzelowego. Działanie leku na beta2 receptory powoduje zmniejszenie stężenia jonów wapnia w tych komórkach i w konsekwencji zmniejszenie wydzielania śliny. Beta2mimetyki wpływają również na obniżenie wartości pH śliny oraz jej właściwości buforujących. Sprzyja to rozwojowi choroby próchnicowej, starciom twardych tkanek zębów, zapaleniom dziąseł jak również pojawianiu się zmian na błonie śluzowej. Pacjenci stosujący tą grupę leków mogą również odczuwać gorzki smak w jamie ustnej. Niemniej jednak najczęstszym skutkiem ubocznym stosowania beta2mimetyków jest nasilanie refluksu żołądkowo-przełykowego (GERD) co wpływa na obniżenie pH jamy ustnej i występowanie erozji zębów. Kromony to grupa leków wziewnych, która aktualnie jest rzadziej stosowana w terapii astmy. Niemniej jednak pacjenci stosujący te leki mogą zgłaszać nadwrażliwość, uczucie pieczenia błony śluzowej czy kaszel. Również leki doustne stosowane w terapii przeciwastmatycznej mogą wywoływać skutki uboczne. Leki przeciwlukotrienowe mogą wywoływać kaszel oraz zaburzenia smaku, a metyloksantyny doustne powodować nudności, wymioty i jadłowstręt, jak również wzmacniać refluks żołądkowo-przełykowy.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska lekarz dentysty Magdaleny Świątkowskiej-Bury obejmuje 172 strony wydruku. Zawiera kolejno: 2 strony WYKAZU STOSOWANYCH SKRÓTÓW I SYMBOLI, 3 strony SPISU TREŚCI, 11 stron obszernego WSTĘPU, 1 stronę zawierającą CEL PRACY, 13 stron MATERIAŁU I METOD, 71 stron WYNIKÓW, 122 strony wyczerpującej DYSKUSJI, 2 strony WNIOSKÓW, 12 stron PIŚMIENICTWA zawierającego 151 pozycji, 6 stron STRESZCZENIA W JĘZYKU POLSKIM, 5 stron STRESZCZENIA W JĘZYKU ANGIELSKIM, 15 stron ANEKSU zawierającego takie załączniki, jak zgoda Komisji Bioetycznej, Informacja dla rodzica lub opiekuna na temat badania, zgody na udział w

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

badaniu i karty badania klinicznego, oraz 5 stron SPISU TABEL I RYCIN, które zostały przez autorkę umieszczone w tekście rozprawy.

We WSTĘPIE autorka szeroko omówiła zagadnienia związane z leczeniem farmakologicznym astmy i oddziaływaniem leków na środowisko jamy ustnej. Następnie opisywała realizację CELU PRACY polegającą na ocenie wpływu rodzaju oraz długości terapii wziewnymi lekami przeciwastmatycznymi na stan uzębienia i błony śluzowej u osób w wieku 3-17 lat. Badaniem objęła łącznie 223 pacjentów: 114 w grupie badanej i 94 w grupie kontrolnej. Przeprowadzone zostały zarówno badania ankietowe, jak i kliniczne dotyczące zmian na wargach i błonie śluzowej jamy ustnej, pojemności buforowej śliny, a także próchnicy z wykorzystaniem wskaźników PUW i puw. Autorka zbadała również zależność pomiędzy występowaniem ubytków niepróchnicowego pochodzenia a występowaniem refluku u pacjentów z astmą. Przeprowadzone zostały również badania mykologiczne oraz badania miana *Streptococcus mutans* i *Lactobacillus acidophilus*. W obszernym rozdziale poświęconym Dyskusji Doktorantka porównała uzyskane przez siebie parametry z wynikami badań innych autorów. W rozdziale WNIOSKI jasno i przejrzysto przedstawiła konkluzje ze swoich badań zarówno klinicznych, jak i ankietowych. Przedstawiła również propozycje zachowań dietetycznych i higienicznych pozwalających na minimalizację negatywnego wpływu leczenia przeciwastmatycznego na jamę ustną.

Rozprawa doktorska lekarz dentystry Magdaleny Świątkowskiej-Bury jest bardzo dobrym opracowaniem na wysokim poziomie naukowym, stworzenie którego wymagało ogromnego nakładu pracy i wiedzy. Jest spójna, przejrzysta oraz posiada duże znaczenie praktyczne. Na uznanie zasługuje również fakt opublikowania przez autorkę dwóch artykułów związanych z tematem rozprawy doktorskiej w indeksowanych czasopismach naukowych.

Podsumowując niniejszą recenzję uważam, iż przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn.zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę –

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE

Wydział Lekarski

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018r. poz. 1669 z późn.zm.) Zwracam się więc do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych WUM z wnioskiem o przyjęcie pracy i dopuszczenie lekarz dentysty Magdaleny Świątkowskiej-Bury do dalszych etapów przewodu doktorskiego, w tym o dopuszczenie do publicznej obrony.

Jednocześnie ze względu na praktyczny aspekt i kliniczną wagę uzyskanych przez Doktorantkę wyników badań oraz zasługujące na uznanie pracowitość i staranność lekarz dentysty Magdaleny Świątkowskiej-Bury wnoszę o wyróżnienie tej pracy doktorskiej.

Z wyrazami szacunku

Zakład Stomatologii Dziecięcej UJ CM
Anna Jurczak
dr hab. n. med. Anna Jurczak
 kierownik